

یادداشت

بغداد، دست به دامن تهران

...برخی هم معتقدند که اتفاقا بعد از سقوط اسد و تأثیرپذیری جریان‌های رادیکال در عراق، به شکل بالقوه امکان احیای داعش وجود دارد. حالا ببینیم که چه زمانی این اتفاق بالفعل خواهد شد. اتفاقا به همین دلیل است که بخش عمده‌ای از نگرانی‌های عراق، ناظر بر سرریز تحولات سوریه به خاک این کشور (عراق) است و سعی می‌کنند با نگرانی و درعین حال با دقت فراوان، تحولات سوریه را زیر نظر داشته باشند و با یک برخورد امنیتی از تحت تأثیر قرارگرفتن تحولات سوریه جلوگیری کنند. همین نگرانی‌هاست که باعث شد هیئت امنیتی عراقی به سوریه سفر کند. حالا باید منتظر بماینیم ببینیم بعد از ۲۰ ژانویه دولت دونالد ترامپ چه برنامه‌ای برای سوریه دارد و چه معاملات پشت پرده‌ای با ترکیه، اسرائیل و دیگر بازیگران منطقه و فرامنطقه‌ای درخصوص آینده سوریه خواهد داشت و به دنبال آن، چه برنامه‌ای برای عراق شکل خواهد گرفت. چون برخی معتقدند در سال ۲۰۲۵، دو پرونده عراق و مشخصا حشدالشعبی و همچنین پرونده یمن ناظر بر موضوع حوثی‌ها و انصارالله یمن پررنگ‌تر خواهد شد که دولت دونالد ترامپ سعی دارد به آنها هم رسیدگی کند.

❗ از منظر سیاسی و نگاه دولت السودانی به موضوع پرداختیم، اما نگاه مرجعیت عراق به انحلال حشدالشعبی چیست؟ اوایل دی‌ماه در رسانه‌های داخل کشور با اشاره به سفر دوم محمد الحسان، نماینده ویژه دبیرکل سازمان ملل در امور عراق، به نجف اشراف برای دیدار با آیت‌الله سیستانی گفته شد که هدف الحسان از دیدار دوم با آیت‌الله سیستانی، درخواست صدور فتوا از سوی وی مبنی بر برچیدن و انحلال حشدالشعبی بود که با فتوای خود آیت‌الله سیستانی تشکیل شده است یا ادغام آن با وزارتخانه‌های امنیتی دیگر بود؛ باین‌حال این مرجعیت حاضر به استقبال از نماینده دبیرکل سازمان ملل نشد که به معنای مخالفت آیت‌الله سیستانی با انحلال حشدالشعبی است. شما قائل به چنین گزاره‌ای هستید؟ اساسا نگاه مرجعیت به این مقوله چیست؟

واقع امر این است که آیت‌الله سیستانی به دلیل کهنوت سن، وضعیت جسمانی مناسبی ندارند و قبل از تنظیم دیدارها، به نماینده سازمان ملل هم گفته شده بود که امکان انجام چنین دیداری با آیت‌الله سیستانی وجود ندارد و بیت ایشان و مشخصا فرزند آیت‌الله سیستانی می‌توانند با نماینده سازمان ملل گفت‌وگو کنند که در نهایت هم چنین شد. هدف از دیدار هم این بود که سازمان ملل با فشار آمریکا بتواند موافقت آیت‌الله سیستانی را برای گرفتن فتوا در جهت انحلال حشدالشعبی دریافت کند.

❗ این پاسخ برسن من نبود؛ مشخصا آیت‌الله سیستانی موافق یا مخالف انحلال حشدالشعبی است؟

من اطلاع دقیقی در این رابطه ندارم که مخالفت با موافقتی از سوی آیت‌الله سیستانی درخصوص انحلال حشدالشعبی وجود داشته باشد. چیزی که با قاطعیت می‌توانم بگویم این است که آیت‌الله سیستانی نتوانستند دیداری با نماینده سازمان ملل داشته باشند. حالا این را که ایس دیدار نکردن به معنای مخالفت ایشان با انحلال حشدالشعبی است یا خیر، نمی‌توان به شکل قاطع مطرح کرد.

❗ خواستید از پاسخ به این پرسش سر باز بزنید، اما باز هم می‌پرسم که اگرچه نمی‌توانید با قاطعیت در این زمینه سخن بگویید که عدم ملاقات مرجعیت با نماینده دبیرکل سازمان ملل به معنای مخالفت آیت‌الله سیستانی با انحلال حشدالشعبی است یا نه، ولی ارزیابی حضرت‌عالی چیست؟ آیا به باورن آیت‌الله سیستانی موافق انحلال حشدالشعبی است؟

وقتی در اصل خبر هنوز تردید وجود دارد و نمی‌توان با قاطعیت سخن گفت، قطعاً به طریق اولی نمی‌توان درباره آن تحلیلی هم کرد. به همین دلیل اجازه دهید به این سؤال شما پاسخ ندهم. اما باز تکرار می‌کنم که وضعیت امنیتی در عراق تا قبل از ۲۰ ژانویه و روی کار آمدن دونالد ترامپ بسیار حساس است. به همین دلیل، نخست‌وزیر عراق سعی می‌کند تا قبل بازگشت ترامپ به کاخ سفید، ضمن دیدارهایی که با تکتک چهره‌های جریان چارچوب هماهنگی داشت، با سفر به تهران به موضوع تعیین حشدالشعبی و دیگر گروه‌های مسلح عراقی که مستقل و جدا از حشدالشعبی هستند، رسیدگی کند.

❗ این سؤال حاشیه‌ای را هم ببرسم که سفر عادل عبدالمهدی، نخست‌وزیر اسبق عراق، به ایران و دیدارش با برخی چهره‌ها مانند علی لاریجانی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ آیا ارتباطی به تحولات جاری دارد؟

خیر، به نظر من سفر آقای عادل عبدالمهدی بیشتر در راستای دیدارش با مقامات ایرانی و یک ملاقات دوستانه بود. به هر حال آقای عادل عبدالمهدی بعد از نخست‌وزیری، نه در مجلس عراق و نه در دولت و نه در جریان چارچوب هماهنگی، جایگاهی ندارد. به همین دلیل نمی‌توان از این سفر و دیدارش با مقامات ایرانی استنباطی غیر از یک دیدار دوستانه داشت. این را در نظر بگیریم که آقای عادل عبدالمهدی با بسیاری از چهره‌های جمهوری اسلامی ایران آشنایی نزدیک و رفاقت دیرینه دارد.

❗ این سؤال را هم ببرسم که روز دوشنبه شاهد سفر بدر البوسعدی، وزیر امور خارجه عمان به تهران بودیم که حامل پیامی برای پزشک‌های عراقی بود. هرچند عباس عراقچی منکر هرگونه پیغام‌رسانی و میانجیگری مسقط در رابطه با مذاکرات احتمالی با طرف غربی و مشخصا دولت دونالد ترامپ بود، اما به باورن اتان سفر ارتباطی به تحولات منطقه یا مذاکرات هسته‌ای دارد؟

طبیعتا می‌توان چنین برداشتی را داشت، اما مهم این است که ببینیم وزیر امور خارجه عمان چه نقش و جایگاهی را در این میان برای خود تعریف کرده است و آن‌گونه که وزیر خارجه عمان هم رسماً عنوان کرد، در پیامی که برای آقای پزشک‌های آورده، چه موضوعاتی را طرح کرده است و این پیام اساسا از جانب خود عمانی‌ها بوده یا از سوی کشور دیگری مانند آمریکا و از همه مهم‌تر، آیا ایران هم به سمت مذاکره با دولت ترامپ خواهد رفت یا خیر. مهم‌تر از همه اینها، نوع رفتار دونالد ترامپ است؛ هم در موضوع عراق، هم در موضوع یمن، سوریه و دیگر تحولات خاورمیانه، همچنان که در مورد ایران هم این موضوع صدق می‌کند و باید ببینیم ترامپ چه برنامه و سیاستی را برای تهران پیاده خواهد کرد و آیا به سمت مذاکره خواهد رفت یا تقابل؟ این سؤال هم هست که اگر مذاکراتی انجام شود، فقط در موضوع هسته‌ای است یا در موضوعات مختلف مانند موضوعات منطقه‌ای و گروه‌های همسو با ایران شکل خواهد گرفت؟ قطعاً نتیجه و پاسخ هر سؤالی می‌تواند روی آینده تحولات اثرگذار باشد، اما من در حال حاضر نمی‌توانم به شکل قاطع به شما پاسخ دهم. باید منتظر تحولات بعد از ۲۰ ژانویه و روی کار آمدن دونالد ترامپ باشیم.

وحیده کریمی: «افای‌تی‌اف» بار دیگر در مجمع تشخیص مصلحت نظام بررسی خواهد شد؛ خبری که صبح دیروز با پست عبدالناصر همتی در شبکه ایکس شکل جدی به خود گرفت و ظهر هم رئیس‌جمهور در جمع اعضای اتاق بازرگانی آن را تأیید کرد و در نهایت دهنوی، رئیس مرکز ارزیابی و نظارت راهبردی اجرای سیاست‌های کلی نظام هم در بیان جزئیات نامه رئیس‌جمهور به رهبر انقلاب درباره افای‌تی‌اف گفت: «رهبر انقلاب صرفاً با بررسی مجدد افای‌تی‌اف موافقت کردند».

براساس این با درخواست رئیس‌جمهور و موافقت رهبری، یک کام بزرگ برای خروج ایران از لیست سیاه گروه ویژه اقدام مالی برداشته شده است. کامی که اگر با همراهی مجمع تشخیص مصلحت نظام همراه شود، می‌توان به پایان خودتحریمی ایران خوش‌بین شد، زیرا مدت‌هاست کارشناسان تأکید می‌کنند حتی اگر تحریم‌ها رفع شوند، بدون افای‌تی‌اف مبادلات بانکی خارجی با مشکل مواجه هستند و این «خودتحریمی» روند آسیب‌زایی را به معاملات تجاری ایران تحمیل کرده است. به همین سبب، یکی از مهم‌ترین محورهای مناظرات نامزدهای انتخابات ریاست‌جمهوری ۱۴۰۳، نظر نامزدها برای پیوستن به افای‌تی‌اف بود. دراین‌میان، مسعود پزشکیان و مصطفی پورمحمدی جزء موافقان و سعید جلیلی، زاکانی و قاضی‌زاده‌هاشمی در زمره مخالفان پیوستن به این کنوانسیون بودند. با گذشت پنج ماه از شروع به کار دولت بالاخره زمان رسیدگی به این وعده پزشکیان هم رسیده و حال قرار است دو پرونده مسکوت‌مانده در مجمع تشخیص مصلحت نظام با نام‌های پالرمو و سی‌اقتی بار دیگر بررسی شوند تا محصل تلاش دستگاه دیپلماسی و وزارت اقتصاد دولت چهاردهم امکان خروج ایران از لیست سیاه این سازمان را فراهم کند.

لیست سیاهی که محاصل مخالفت سعید جلیلی و همفکرانش در مخالفت با دولت روحانی به ایران تحمیل شد و تاکنون ادامه یافته و صحبت‌های مصطفی پورمحمدی، از نامزدهای انتخابات ریاست‌جمهوری چهاردهم بود که از زوایای پنهان مخالفت با پیوستن ایران به گروه ویژه اقدام مالی برده برداشت و مشخص شد بیش از آنکه نگرانی از منافعی ملی در میان باشد، تلاش برای تسویه‌حساب سیاسی با دولت روحانی منجر به تحمیل شرایط سخت مالی و تجاری بر اقتصاد ایران شده است. دهه ۹۰ دولت حسن روحانی در چارچوب لویحی که تهیه کرد و در مجلس هم تصویب شد، تلاش داشت مانع ورود ایران به لیست سیاه گروه اقدام ویژه مالی شود اما مصوبه‌های مجلس با مخالفت شورای نگهبان در آبان ۱۳۹۷ به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع داده شدند. بررسی مجدد این مصوبه‌ها با موافقت رهبر انقلاب در دی‌ماه ۱۳۹۹ در مجمع تشخیص آغاز شد. ولی یکباره بلا تکلیف ماندند و هر بار که سخن از بررسی شده، مجمع از آن شانه خالی کرده اما این بار شرایط ایران بسیار متفاوت است و دولت مستقر با تکیه بر گفت‌وگو وفاق به دنبال رفع تحریم‌ها و کاهش فشار اقتصادی بر مردم است. چندی پیش بود که اسماعیل بقائی، سخنگوی وزارت خارجه، در توضیح مواضع دستگاه دیپلماسی درباره پیوستن ایران به افای‌تی‌اف گفت: «در موضوعات مربوط به افای‌تی‌اف، وزارت خارجه به‌عنوان یکی از دستگاه‌های مرتبط گزارش خود را داده و با دیگر وزارتخانه‌ها که در این زمینه صاحب نقش هستند، مانند وزارت اقتصاد، موضوع را دنبال می‌کنند». همان زمان هم وزیر امور اقتصادی و دارایی تأکید کرد: «این وزارتخانه مسئول پیگیری سازمانی افای‌تی‌اف است». همتی همچنین گفته بود: «ما براساس رهنمود رئیس‌جمهور، در حال پیگیری این موضوع هستیم». البته اواسط مهرماه هم همتی گفته بود: «رئیس‌جمهور مقرر کردند اقدامات لازم برای رفع محدودیت‌ها و تعلیق اقدام تقابلی گروه اقدام ویژه مالی (افای‌تی‌اف)

رئیس‌جمهوری از موافقت رهبری با طرح دوباره موضوع پالرمو و CFT خبر داد

روز خوب FATF

عکس: سایت مجمع تشخیص مصلحت نظام

در چارچوب منافع ملی کشور پیگیری شده و هم‌زمان درباره رفع دغدغه‌ها و نگرانی‌های داخلی در این زمینه از طریق همکاری نهادهای اقتصادی با شورای عالی امنیت ملی اقدام شود». وزیر اقتصاد خاطرنشان کرد: «با همکاری و وفاق، محدودیت‌های مالی علیه ایران را کاهش خواهیم داد».

حال اینکه این وعده همکاری با وفاق در مجمع تا چه میزان جدی گرفته شود، مشخص نیست، اما اعضای مجمع تشخیص مصلحت امروز به‌خوبی از مزایای پیوستن ایران به افای‌تی‌اف آگاه هستند و می‌دانند پیوستن ایران به (افای‌تی‌اف) به افزایش اعتماد بین‌المللی به اقتصاد ایران کمک خواهد کرد و امکانات بیشتری برای تبادلات اقتصادی و مالی فراهم می‌کند. همچنین با پیوستن به افای‌تی‌اف، ایران می‌تواند از محدودیت‌های مالی و اقتصادی که به دلیل مشکلات مالی و اقتصادی موجب شده‌اند، خلاص شود. دراین‌بین افزایش اعتماد به اقتصاد ایران می‌تواند سرمایه‌گذاران بین‌المللی را جذب کند و امکانات بیشتری برای سرمایه‌گذاری در کشور فراهم کند. حتی پیوستن به افای‌تی‌اف می‌تواند به بهبود سیستم‌های مالی و اقتصادی ایران کمک کند و امکانات بیشتری برای مدیریت و کنترل مالی فراهم کند. شفافیت مالی که باید به جدیت پیگیری شود، می‌تواند بسیاری از کلوگاه‌های فساد را حذف کند و اقتصاد بیمار ایران را نجات دهد.

ازاین‌رو دیروز رئیس‌جمهور در پاسخ به دغدغه برخی، مبنی بر رفع موانع برای فعالان اقتصادی، از تصمیم‌گیری انجام‌شده برای بررسی مجدد لایحه افای‌تی‌اف در مجمع تشخیص مصلحت نظام خبر داد و گفت: «امیدواریم بتوانیم با همکاری‌های مشترک زمینه را برای سهولت در فعالیت‌های اقتصادی ایجاد کنیم».

درباره جزئیات آنچه در مجمع بررسی خواهد شد هم محسن دهنوی، رئیس

مرکز ارزیابی و نظارت راهبردی اجرای سیاست‌های کلی نظام، گفته است: آقای رئیس‌جمهور نامه‌ای خدمت مقام معظم رهبری نوشتند و درخواست کردند تا افای‌تی‌اف مجدداً برای بررسی در دستور کار مجمع تشخیص مصلحت نظام قرار بگیرد. افای‌تی‌اف دو بخش دارد که یک بخش آن به سی‌اقتی و بخش دیگر آن به پالرمو شهرت دارد. این موضوع در گذشته در دو مرحله در صحن مجمع مطرح شده و در هر دو مورد به دلیل فضای منفی که وجود داشته، رای‌گیری صورت نگرفته است. او افزود: طبق قانون نیز وقتی مجمع تشخیص مصلحت نظام درباره موضوعی اظهار نظر نکند، نظر شورای نگهبان تأیید می‌شود. شورای نگهبان نیز به این موضوع ایراد گرفته بود. در نتیجه در نهایت این مسئله به تصویب نرسیده بود. در زمان آقای روحانی نامه‌ای خدمت رهبری نوشته شد و درخواست بررسی مجدد افای‌تی‌اف را داشتند که در آن بازه زمانی نیز مجمع با این مسئله موافقت نکرد. دهنوی گفت: این موضوع مسکوت ماند و در این دوره آقای پزشکیان درخواست مجدد بررسی آن را دادند؛ بنابراین آن چیزی که مطرح شده، بررسی مجدد افای‌تی‌اف در مجمع تشخیص مصلحت نظام است که این موضوع نیز به معنای موافقت و قانونی شدن آن نیست. این مسئله باید روند خود را طی کند و تقاضای ما این است که مسئولان و نمایندگان با سخنان خود اوضاع بازارها را تحت تأثیر قرار ندهند. باید اجازه داد که فرآیند این موضوع روند خود را طی کند. رئیس مرکز ارزیابی و نظارت راهبردی اجرای سیاست‌های کلی نظام افزود: امروز این موضوع به مجمع تشخیص مصلحت نظام رسیده است و ابتدا در کمیسیون بررسی خواهد شد. در این کمیسیون دوستان دولت نیز گزارش‌های خود را ارائه خواهند داد.

شماره تلفن انتشارات شرق
۰۲۱۸۸۹۴۲۰۳۵ | ۰۹۱۰۲۰۴۳۹۲۴

